

Om fart, klimatfrågor och trafikskador talade läkaren Poul Kongstad.

Mycket dyrt att ta hand om svåra skador

Bättre investering att påverka i ett tidigt skede

Sänkta hastigheter och kanske mindre motorer i mindre bilar. Det skulle på allvar kunna leda mot noll dödade i trafiken och närmare ett hållbart samhälle. Det hävdade läkaren och chefen för ambulanssjukvården i Skåne, Poul Kongstad, vid årets höstkonferens i Upplands Väsby.

Paul Kongstad kastade sig fritt mellan olika ämnen men tog avstamp i sitt eget motorintresse, som bland annat handlar om gamla Mercor och att köra på Autobahn. Men föredraget handlade mest om fart, trafikskador och klimatfrågan.

Enligt Poul Kongstad handlar trafiksäkerhet mycket om attityder, vägnas säkerhet, krockskyddssystem och inte minst sjukvårdens möjligheter att ta hand om skador. Att ta hand om svårt skadade är mycket dyrt. Därför skulle det antagligen vara en bra investering att satsa pengarna i ett tidigare skede, till exempel inom området attitydpåverkan, anser han.

– **Kanske skulle** ni trafiklärare ha pengarna istället. I allmänhet är det så att medel som satsas tidigt och förebyggande är en bättre investering.

Efterkrigstidens ökade möjligheter till

transporter är grunden för vårt välbefinnande, menade Poul Kongstad. Samtidigt står transportsektorn för en stor del av utsläppen av växthusgaser, både nationellt och globalt. Denna andel bör minska, menar han.

– Jag har jobbat i Afrika under några år och där är folk oroliga över vad som händer med klimatet. Man har dessutom begränsade resurser och är rädd om varje deciliter bensin. Därför är det märkligt att komma hem och se reklam för bensinslukande Hummer-jeepar.

Poul Kongstad menar att detta är en moralisk fråga och konstaterade att jordens resurser räcker för att klara 18 miljarder Rwandiers livsstil men bara 1,5 miljarder amerikaners.

Nästa ämne handlade om hans eget yrkesområde, traumatiska skador.

– Där är vi i Sverige faktiskt världsbest men på varje dödsfall i trafiken går det tre allvarligt skadade.

Sambandet mellan hastighet och traumatiska (kroppsliga) skador är mycket starkt. Därför menar Poul Kongstad att det finns allvarlig anledning att fundera på en rejäl sänkning av hastighetsgränserna, kanske en halvering mot dagens tillåtna.

– Fotgängare som blir påkörda överlever oftast om hastigheten inte överstiger 30 km/t. Om hastigheten däremot ligger

Höstkonferensen

runt 50 km/t eller mer, dör nästan alla fotgängare.

Sambandet hastighet-dödlighet finns förstås även för dem inne i bilen. Skillnaden är att de är skyddade av bälte, krockkuddar och kaross. Vid kollisioner överlever de flesta upp till 50 km/t medan ungefär hälften dör i 70 km/t. Vid 90 km/t dör så gott som alla inne i bilen.

– Vi kan inte ha Nollvisionen lite grand, om vi menar allvar bör hastigheten troligen sänkas till 50 km/t.

Att köra saktare skulle också minska energibehovet.

– Om vi kör mindre bilar och saktare så går det förstås åt mindre bensin.

Poul Kongstad berättade om hur han kontaktat Toyota med en idé om en liten bensinsnål bil, en med hybridteknik och bensinmotor på 500 kubikcentimeters volym som skulle dra 0,2 liter milen.

– Jag fick faktiskt svar från deras vd att: jo, de skulle visst kunna tillverka en sådan, men marknaden var nog inte redo ännu.

Text: Johan Granath

Foto: Staffan Gustavsson

Chefen för ambulanssjukvården i Skåne, Poul Kongstad, rekommenderar 30 km/t i tätort för att minska antalet allvarligt skadade och dödade i trafiken. Åtgärden skulle dessutom bidra till mindre utsläpp.

Är det ett bra förslag?

Kadir Celik, blivande trafiklärare, Stockholm:

– Om folk skulle hålla den hastigheten så skulle det rädda liv. Men egentligen tror jag att farthinder är mer effektivt. Miljön skulle också tjäna på det men det finns en risk för stillastående trafik i tätbebyggt område, vilket ju inte är bra.

Marie Klerén, trafiklärare, Motala trafikskola, Motala:

– Inte på alla sträckor. Om det till exempel är långt till bostäder tycker jag nog man kan köra fortare. Däremot tycker jag att det absolut är rimligt med 30 km/t i tätbebyggt område. Självklart skulle det vara bra för miljön.

Peter Hagelin, trafiklärare, Norrorts trafikskola, Täby:

– Jag är absolut inte helt emot och jag tycker att det är rimligt med låga hastigheter i tätort. Men det beror på hur folk skulle acceptera en hastighetssänkning. Ur miljösynpunkt tror jag inte att det gör någon större skillnad.

Susanne

Granlund Olsson, Nisses trafikskola, Sala:

– Ja, det tycker jag absolut och så är det ju redan på många orter men det kunde vara 30 km/t i ännu större utsträckning. Alla vet ju att högre fart ökar risken för olyckor. Sänkt fart ger dessutom minskade utsläpp.

Text: Johan Granath Foto: Staffan Gustavsson